

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

Vanhuspalvelut

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

Vanhuspalvelut

Vanhuspalveluiden asiakasmaksujen soveltamisohjeet 1.1.2017 alkaen

Sisällysluettelo

I YLEISTÄ.....	1
II MAKSUJEN MÄÄRÄYTYMINEN	1
III VANHUSPALVELUT.....	2
1. Kotona annettava palvelu.....	2
1.1 Kotisairaala.....	3
1.2 Tukipalvelut	3
1.2.1 Turvapalvelut	4
1.2.2 Ateriapalvelut	4
1.2.3 Kauppapalvelu.....	4
1.2.4 Päiväkeskuspalvelut.....	4
2. Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut	6
3. Ympäri vuorokautinen asuminen ja hoito	6
3.1 Palveluasumisen lyhytaikaishoito	6
3.2 Palveluasuminen.....	6
3.3 Vuokra	6
3.4 Tukipalvelumaksu	7
3.5 Henkilökohtainen käyttövara	7
3.6 Ateriamaksu	7
3.7 Hoitopalvelumaksu.....	7
3.8 Pariskunnan asiakasmaksut	7
3.9 Asiakasmaksujen alkaminen.....	8
3.10 Maksut poissaolojen ajalta ja palvelun päättyessä	8
4. Pitkäaikaishoito	9
5. Perhehoito	9
6. Muistipoliklinikka	10
IV KOTIHOIDON, PALVELUASUMISEN JA PITKÄAIKAISHOIDON MAKSUNALENNUS .	10
1. Säännökset.....	10
2. Yleiset periaatteet.....	10
3. Pitkäaikaishoidossa olevan asukkaan maksujen alentaminen	11
4. Huomioon otettavat tulot ja varallisuus.....	11
5. Huomioon otettavat menot.....	11
5.1 Asumiskustannukset.....	12
5.2 Ateriakustannukset	12
5.3 Siivouskustannukset	12
5.4 Lääkekustannukset	12
5.5 Fysioterapia	13
5.6 Jalkahoito.....	13
5.7 Tukipalvelut.....	13
5.8 Sosiaalinen luotto.....	13

Vanhuspalvelut**VANHUSPALVELUIDEN ASIAKASMAKSUJEN SOVELTAMISOHJEET 1.1.2017 ALKAEN**

Asiakasmaksujen soveltamisohteet ohjaavat asiakasmaksujen määrittelyä ja avaavat tarkemmin vanhuspalveluiden asiakasmaksujen muodostumista. Nämä soveltamisohteet myös täydentävät Jyväskylän kaupungin perusturvapalvelujen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksutaulukkoa, jäljempänä asiakasmaksutaulukko, vanhuspalveluiden maksujen osalta.

I YLEISTÄ

Vanhuspalveluiden asiakasmaksut perustuvat pääsääntöisesti sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettuun lakiin (734/1992), jäljempänä asiakasmaksulaki, ja asetukseen (912/1992), jäljempänä asiakasmaksuasetus. Asiakasmaksulaissa (734/1992) tai -asetuksessa (912/1992) ei ole erikseen säädelty kotihoidon tukipalvelujen maksuista eikä asumispalvelumaksuista, joten kunta voi periä niistä päättämänsä maksun. Asumisessa perittävää vuokraa sääntelee asuinhuoneiston vuokrasta annettu laki (481/95), jäljempänä huoneenvuokralaki.

Asiakasmaksulaki sisältää asiakasmaksujen yleiset periaatteet, siinä on myös määritelty maksuttomat sosiaali- ja terveystalvet. Asiakasmaksusääntösten tarkoituksena on, että palvelujen käyttäjiltä perittävät maksut ovat kohtuullisia siten, että ne eivät muodosta taloudellista estettä palvelujen käyttämiselle.

Asiakasmaksulain perusteella palvelujen käyttäjältä voidaan periä maksu, jos palvelua ei ole lailla säädelty maksuttomaksi. Maksu voi olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Tuloihin perustuvat asiakasmaksut tarkistetaan joka toinen vuosi, muut asiakasmaksut tarkistetaan vuosittain.

Kunnan on alennettava tai jätettävä perimättä sosiaalihuollon maksu ja maksukyvyn mukaan määräytyvä terveydenhuollon maksu, jos periminen vaarantaa asiakkaan tai hänen perheensä toimeentulon tai lakisääteisestä elatusvelvollisuudesta huolehtimisen. Maksuvaikeuksissa asiakkaalla on mahdollista hakea maksun alentamista tai poistamista. Mikäli edellä mainitut toimenpiteet eivät ole riittäviä, asiakkaan on mahdollista hakea toimeentulotukea. Jos asiakas jättää sosiaali- ja terveystalveluiden asiakasmaksun maksamatta, siitä voidaan periä viivästyskorkoa ja se voidaan ulosmitata ilman oikeuden päätöstä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon maksukatto ei koske vanhuspalveluiden asiakasmaksuja.

II MAKSUJEN MÄÄRÄYTYMINEN

Jyväskylän kaupungin vanhuspalveluiden kotihoidon, palveluasumisen ja pitkäaikaishoidon maksut määräytyvät asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisesti. Palveluasumisen hoitomaksun määrittelee perusturvalautakunta.

Kotihoidon, palveluasumisen ja pitkäaikaishoidon maksujen määräämisessä otetaan huomioon seuraavat tulot:

- kotihoidossa säännölliset bruttotulot (myös yhteistaloudessa, avioliitossa tai avioliiton omaisissa suhteissa asuvan henkilön tulot)

Vanhuspalvelut

- palveluasumisessa ja pitkäaikaishoidossa säännölliset nettotulot (myös avioliitossa tai avioliiton omaisissa suhteissa asuvien henkilöiden tulot)
- eläkkeensaajan hoitotuki
- omaishoidon palkkio (kotihoidon maksuissa)
- palveluasumisessa asumistuki
- pääomatulot
- metsän laskennallinen tuotto

Lisäksi kotihoidon, palveluasumisen ja laitoshoidon maksuissa huomioidaan ulosotto.

Kotihoidon, palveluasumisen ja pitkäaikaishoidon maksujen määräämisessä ei oteta huomioon:

Asiakasmaksuasetuksen mukaisesti lapsilisää, lapsen hoitotukea, kansaneläkelain [\(347/1956\)](#) mukaista lapsikorotusta, asumistukea, vammaistukea, tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavia sairaanhoito- ja tutkimuskuluja, sotilasavustusta, rintamalisää, opintorahaa, aikuisopintorahaa, opintotuen asumislisää, toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta, kuntoutusrahalain [\(611/1991\)](#) mukaista ylläpitokorvausta, työvoimapolitiittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain [\(763/1990\)](#) mukaista ylläpitokorvausta, opintojen johdosta suoritettavia apurahoja ja muita vastaavia avustuksia, perhehoidon kustannusten korvauksia eikä lasten kotihoidon tukea.

Sen lisäksi, mitä asiakasmaksulaki ja -asetus määräävät, Jyväskylän kaupungin vanhuspalveluiden kotihoidon, palveluasumisen ja pitkäaikaishoidon maksujen määräytymisessä ei oteta huomioon edunvalvonnan palkkiota eikä asiakkaan omistuksessa olevien kiinteistöjen ja asunto-osakkeiden seuraavia maksuja: kiinteistöverot, vakuutukset, yhtiövastikkeet, sähkö- vesi- ja jätemaksut, remonttikulut ja tienhoitomaksut.

Vammaispalvelulain mukaisesti tai erityishuoltona myönnettyissä palveluissa ei ole tuloihin perustuvia maksuja.

Mikäli asiakas on tyytymätön maksun määräytymiseen, hän voi hakea maksuun oikaisua palvelusta perusturvalautakunnalta tai sen määräämältä toimielimeltä.

III VANHUSPALVELUT**1. Kotona annettava palvelu**

Jatkuvasta ja säännöllisestä kotihoidosta peritään kuukausimaksu, joka määräytyy palvelun, sen määrän, palvelunkäyttäjän maksukyvyyn, bruttotulon sekä perheen koon mukaan. Palvelut perustuvat asiakkaan kanssa laadittavaan hoito- ja palvelusuunnitelmaan.

Kotihoidon kuukausimaksu määräytyy käyntiajan mukaisena prosenttiosuutena tulorajan ylittävistä bruttotuloista. Myös omaishoidontuen saajan säännöllisen kotihoidon maksu määräytyy samalla periaatteella.

Säännöllisen kotihoidon maksua ei peritä, jos asiakas siirtyy lyhyt- tai pitkäaikaiseen kunnalliseen laitoshoidon tai jos omainen ottaa asiakkaan hoitoonsa. Kun säännöllinen kotihoito keskeytyy muiden syiden vuoksi, ei kotihoidon maksua peritä yli viiden vuorokauden kestävästä keskeytyksen osalta.

Vanhuspalvelut

Säännöllinen kotihoito on maksutonta asiakkaalle, jolle on myönnetty vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen kotiin. *Mikäli kotihoidon käynnit on myönnetty vammaispalvelulain mukaisena henkilökohtaisena apuna, peritään asiakkaalta sairaanhoidollisista syistä tehtävistä käynneistä asiakasmaksu.* Kotihoidon palvelut ovat maksuttomia myös sotainvalideille, joiden vamma-aste on $\geq 10\%$ sekä tartuntatautilain mukaista hoitoa saaville.

Tilapäisestä kotihoidosta asiakkaalta peritään jokaisesta käynnistä käyntimaksu. Maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa.

Asiakkaan siirtyessä säännöllisestä kotihoidosta palveluasumiseen, kotihoidon viimeiset maksut peritään muuttopäivää edeltävänä päivänä ja palveluasumisen ensimmäiset asiakasmaksut peritään muuttopäivästä alkaen.

Esimerkki yhden henkilön talouden säännöllisen kotihoidon maksusta, silloin kun asiakas saa palvelua 15 tuntia/kuukausi:

Asiakkaan **bruttotulot:**

Työeläke	1009,87 €
Muut tulot	98,05 €
bruttotulot yhteensä	1107,92 €

Maksuasetuksen mukainen suojaosa (maksuttomuuden yläraja) yhden henkilön taloudessa on 573 euroa/kk.

Asiakkaan maksun määräytyminen:

Bruttotulot	1107,92
suojaosa	- 573,00
	534,92
31 % (taulukko)	x 0,31

Asiakkaan maksut yhteensä 165,83 euroa/kuukausi

1.1 Kotisairaala

Kotisairaalahoido on määräaikaista tehostettua kotisairaanhoidoa. Kun hoito kestää enintään *neljä viikkoa (28 vuorokautta)*, maksuna peritään asiakasmaksutaulukossa näkyvät terveydenhoidon tasamaksut. Sosiaali- ja terveydenhuollon maksukatto ei koske kotisairaalan hoitomaksuja. Mikäli hoito kestää 29 vuorokautta tai pidemmän ajan, tai asiakkaalla on säännölliset kotihoidon palvelut, maksu määräytyy säännöllisen kotihoidon mukaisesti. *Asiakasmaksua ei peritä, mikäli kotisairaalahoidoa toteutetaan palveluasumisessa tai pitkäaikaishoidossa.*

1.2 Tukipalvelut

Asiakkaalle myönnettävät kotihoidon tukipalvelut sovitaan hoito- ja palvelusuunnitelmassa. Tukipalveluita ovat turvapalvelut, ateriapalvelut, kauppapalvelut ja päiväkeskuspalvelut.

Vanhuspalvelut

1.2.1 Turvapalvelut

Asiakkaalta peritään turvapalvelusta asennusmaksu sekä kuukausimaksu, joka sisältää ensisijaisessa vaihtoehdossa turvapuhelinpalvelun, gsm-turvapuhelinlaitteen, puhelinliittymä (sim - kortin) ja turvarannekkeen, kun asiakkaan bruttotulot ylittävät takuueläkkeen ja ylimmän hoitotuen yhteenlasketun suuruisen summan (1094,52 € vuonna 2016). Kuukausimaksu on eri, mikäli turvapalvelu liitetään asiakkaan omaan turvapuhelimeen tai mukana on paikantava GPS -ranneke tai kyseessä on laajakaistavaihtoehto. Maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa. Mikäli asiakkaan bruttotulot jäävät alle takuueläkkeen ja ylimmän hoitotuen yhteenlasketun suuruisen summan, turvapalvelu *on täysin maksuton (asennusmaksu ja kuukausimaksu)*.

Turvapuhelinpalvelun mahdolliset lisäpalvelut ja niiden maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa. Asennusmaksu on asennuskohtainen. Lisälaitteet ja niiden asennus ovat maksuttomia asiakkaalle, jonka bruttotulot jäävät alle takuueläkkeen ja ylimmän hoitotuen yhteenlasketun summan (1085,11 € vuonna 2017).

Useamman kuin yhden henkilön taloudessa huomioidaan myös avioliitossa tai avioliiton omaisissa suhteissa elävien henkilöiden tulot; esimerkiksi pariskunnilla huomioidaan molempien yhteen lasketetut bruttotulot, ja maksua määrättäessä tuloaraja on kaksinkertainen yksin asuvaan henkilöön verrattuna (yht. 2170,22 € vuonna 2017).

Turvapalvelu on täysin maksuton sotainvalidille, jonka vamma-aste on $\geq 10\%$. Vammaispalvelun asiakkaalle, jolle on myönnetty vammaispalvelulain mukainen palveluasuminen kotiin, turvapalvelusta peritään ainoastaan asennusmaksu.

1.2.2 Ateriapalvelut

Ikääntyneiden, joiden toimintakyky on alentunut, on mahdollista aterioida osassa Jyväskylän kaupungin päiväkeskuksista, palvelukeskuksista, kouluista ja lasten päiväkodeista. Maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa.

Kotiin kuljetetuista aterioista peritään asiakkaalta asiakasmaksu. Kylmä ja lämmin ateria on hinnoiteltu erikseen. Lämmin ateria toimitetaan kotiin vain Korpilahdella. Maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa.

1.2.3 Kauppapalvelu

Kauppapalvelun avulla ikäihmisten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden on mahdollista saada elintarvikkeet ja päivittäistavarat kotiin kuljetettuina. Kauppapalvelua on mahdollisuus saada säännöllisesti yksi tai kaksi kertaa viikossa. Kauppapalvelun hoitavat ostopalveluna kilpailutetut kauppapalveluyrittäjät. Kauppapalvelusta peritään asiakkaalta toimituskertaan perustuva maksu. Maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa.

1.2.4 Päiväkeskuspalvelut

Avoin päiväkeskus

Ikääntyneillä on mahdollisuus osallistua avointa päiväkeskuspalvelua tarjoavan päiväkeskuksen toimintatuokioihin ja esityksien seuraamiseen maksuttomasti.

Vanhuspalvelut

Ateriointi päiväkeskuksissa

Jyväskylän kaupungin päiväkeskuksissa tarjotaan ateriapalveluja ikääntyneille, joiden toimintakyky on alentunut. Jyväskylän kaupungin päiväkeskuksissa tarjottavien ateriapalvelujen maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa.

Päiväkeskuspäivä

Päiväkeskuspäivä on tarkoitettu asiakkaille, jotka tarvitsevat avustamista henkilökohtaisessa hoivassa ja hoidossa. Päivän kesto on 4-6 tuntia tai *päiväkeskuspäivä 3:ssa, joka on mahdollista toteuttaa muistipäiväkeskuksessa, 6-9 tuntia*. Palvelupäivä sisältää toiminta- ja liikuntatuokioita, teemapäiviä sekä erilaisia tietoisuuksia.

Palvelut ja ateriat sisältäviä päiväkeskuspäivä-paketteja, on kaksi erilaista. Nämä sisältävät ohjelman ja ryhmätoiminnan lisäksi:

Päiväkeskuspäivä 1 (sisältää aamupalan, lounaan, päiväkahvin)

Päiväkeskuspäivä 2 (sisältää lounaan ja päiväkahvin)

Päiväkeskuspäivä 3, muistipäiväkeskus (sisältää aamupalan, lounaan, kahvi/ tee sekä iltapäivän välipalan)

Maksut näkyvät asiakasmaksutaulukossa.

Kuljetus

Päiväkeskuspäivään järjestetään tarvittaessa edestakainen kuljetus. Kuljetuksesta peritään erillinen edestakaisen kuljetuksen maksu. Sama kuljetusmaksu koskee Jyväskylän alueella tehdyn päiväkeskusretken yhdensuuntaista matkaa. Kuljetuksesta perittävä maksu näkyy asiakasmaksutaulukossa.

Peseytymisen / avustamisen peseytymisessä

Niille ikääntyneille asiakkaille, joiden kodin peseytymistilat ovat puutteelliset tai peseytymisen järjestäminen ei onnistu kotihoidon säännöllisen palvelun avulla, voidaan tarjota peseytymismahdollisuus päiväkeskuksessa. Peseytymispalvelusta peritään erillinen maksu, joka näkyy asiakasmaksutaulukossa.

Omaehtoinen kuntosaliharjoittelu

Ikääntyneet voivat saada kuntosalin käyttöoikeuden omatoimiseen harjoitteluun Kortepohjan ja Luhtisen päiväkeskuksissa päiväkeskusten aukioloaikana. Maksu näkyy asiakasmaksutaulukossa.

Asiointikuljetus Korpilahdella

Palvelu myönnetään kaupassa käyntiä varten asiakkaille, jotka eivät huonokuntoisuutensa ja liikkumisvaikeuksiensa vuoksi kykene käyttämään julkisia kulkuneuvoja, kuten bussia tai ajamaan itse autoa. Asiointikuljetuksesta perittävä asiakasmaksu näkyy asiakasmaksutaulukossa.

Vanhuspalvelut

2. Omaishoitajan vapaan aikaiset palvelut

Kunnan järjestämän omaishoitajan lakisääteisen vapaan ajalla omaishoidettavan hoito voidaan toteuttaa esim. lyhytaikaishoidon yksikössä, perhehoidossa tai omaishoidon rinnakkaissopimuksella. Omaishoitajan lakisääteisen vapaan järjestämisestä perittävä maksu näkyy asiakasmaksutaulukossa ja se on samansuuruinen riippumatta siitä, millä edellä kuvatuista tavoista palvelu toteutetaan. *Omaishoitaja voi pitää lakisääteisen vapaapäivänsä useampana alle vuorokauden pituisena jaksona. Tällöin asiakasmaksu peritään ensimmäisen vapaajakson alkaessa. Mikäli omaishoitaja haluaa vaihtaa lakisääteisen vapaan lähihoitajan käynteihin, ne ovat hänelle maksuttomia.*

3. Ympärivuorokautinen asuminen ja hoito

3.1 Palveluasumisen lyhytaikaishoito

Lyhytaikaisen hoidon tavoitteena on tukea asiakkaan kotona asumista. Se on tarkoitettu ensisijaisesti omaishoitajien lakisääteisiin vapaisiin. Lyhytaikaishoidosta peritään joko palveluasumisen lyhytaikaishoidon maksu tai omaishoidon lakisääteisestä vapaasta määritelty maksu. Palveluasumisessa lyhytaikaishoidon paikalla pysyvää ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon paikkaa odottavan asukkaan maksut muodostuvat palveluasumisen asiakasmaksujen mukaisesti.

3.2 Palveluasuminen

Palveluasuminen on asumista, jossa turvataan yksilöllinen asuminen henkilöille, jotka tarvitsevat runsaasti hoitoa, huolenpitoa ja valvontaa ympärivuorokautisesti. Palveluasumisesta peritään asiakasmaksuina vuokraa, tukipalvelumaksua, hoitopalvelumaksua, ateriamaksua sekä muita asumismaksuja silloin, kun ne eivät sisälly vuokraan tai tukipalvelumaksuun.

3.3 Vuokra

Palveluasumisessa asukas tekee huoneenvuokralakiin perustuvan vuokrasopimuksen, jossa sovitaan vuokran suuruus ja muut vuokraehdot. Asukas maksaa vuokran ja muut vuokrasopimuksessa määritellyt asumiskulut. Asiakkaalla tulee olla voimassa oleva kyseiseen asuntoon kohdistuva kotivakuutus vastuuvakuutusosineen.

Vuokra määräytyy huoneiston pinta-alan mukaan. Palveluasumisyksiköstä vuokrattaville huoneistoille on määritelty neliöhinta, joka kerrotaan asukkaalle vuokratun huoneiston neliömäärällä. Huoneiston pinta-alaa ei ole tarkastusmitattu. Huoneistosta perittävään vuokraan on lisätty jyvitetty suhteellinen osuus asukkaiden käytössä olevista yhteisistä tiloista.

Vuokran määrää tarkistetaan säännöllisesti perustuen kiinteistön kustannusten yleiseen hinnan nousuun sekä sähkön ja veden hinnan nousuun. Vuokran noususta ilmoitetaan kirjallisesti viimeistään kaksi kuukautta ennen vuokran nousua. Kun pariskunta muuttaa yhdessä, vuokrasopimus tehdään molempien nimiin. Mikäli palvelu asumisessa asuu pariskunta, joista vain toinen on oikeutettu ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon palveluihin ja hän kuolee, puolison irtisanomisaika on asuinhuoneiston vuokrauksesta annetun lain (481/95) mukainen. Edellä mainitun lain mukaan vuokranantajan irtisanomisaika on kolme kuukautta. Mikäli vuokrasuhde on välittömästi ennen irtisanomista kestänyt

Vanhuspalvelut

yhtäjaksoisesti vähintään vuoden, irtisanomisaika on kuusi kuukautta.

Asiakkaan siirtyessä palveluasumiseen säännöllisestä kotihoidosta tai sairaalasta tai asiakkaan muuttaessa palveluasumisessa yksiköstä toiseen vuokran maksu alkaa vuokrasopimuksessa määritellyn hallintaoikeuden alkamisen mukaan.

3.4 Tukipalvelumaksu

Tukipalvelumaksu sisältää mm. turvapalvelun (henkilökunta läsnä ympäri vuorokauden), siivouksen (sisältää WC-paperit ja roskapussit), pyykinpesun (tavallinen konepesu, sisältää pesuaineet) ja talossa tapahtuvan virkistystoiminnan.

Yhdessä asuvan pariskunnan puolisoilta, joka ei ole oikeutettu ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon palveluihin, peritään Jyväskylän kaupungin yksiköissä tukipalvelumaksu, joka sisältää turvapalvelun, siivouksen ja virkistystoiminnan.

3.5 Henkilökohtainen käyttövara

Henkilökohtaiseksi käyttövaraksi tulee jäädä 188,50 € kuukaudessa. Käyttövara on tarkoitettu henkilökohtaisten menojen kattamiseen, esim. sairaus- ja lääkekulut.

3.6 Ateriamaksu

Ateriamaksu sisältää vuorokautisen ruokailun (aamupala, lounas, päiväkahvi, päivällinen ja iltapala). Yhdessä asuvan pariskunnan puolisoilta, joka ei ole oikeutettu ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon palveluihin, peritään *Jyväskylän kaupungin yksiköissä* palveluasumisen ateriamaksu.

3.7 Hoitopalvelumaksu

Hoitopalvelumaksu sisältää tarvittavan hoidon, hoivan, avustamisen ja toimintakyvyn tukemisen. Hoitopalvelumaksu peritään asiakkaan maksukyvyyn mukaisesti niin, että vuokran, henkilökohtaisen käyttövaran, tukipalvelumaksun, ateriamaksun ja palveluasumisen muiden asumismaksujen jälkeen jäävästä nettotulosta peritään enintään 60 %.

3.8 Pariskunnan asiakasmaksut

Silloin, kun puolisoista suurempituloinen muuttaa palveluasumiseen *asiakasmaksussa huomioidaan puolisoiden yhteenlasketut nettotulot jaettuna kahdella*. Silloin, kun pariskunnasta pienempituloinen muuttaa palveluasumiseen, tehdään palveluasumisen päätös hänen omien tulojensa perusteella.

Mikäli pariskunnan molemmilla puolisoilla on myönteinen ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon päätös ja he muuttavat palveluasumiseen samaan asuntoon, molemmille tehdään omat palveluasumisen maksupäätökset omien tulojen mukaan. Tällöin vähennyksinä huomioidavat asumiskustannukset puolitetaan.

Yhdessä asuvan pariskunnan puolisoilta, joka ei ole oikeutettu ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon palveluihin, peritään Jyväskylän kaupungin ympärivuorokautisen asumisen ja hoidon yksiköissä asiakasmaksuina tukipalvelumaksu ja ateriamaksu.

Vanhuspalvelut

3.9 Asiakasmaksujen alkaminen

Asiakkaan siirtyessä palveluasumiseen säännöllisestä kotihoidosta, palveluasumisen hoito-, ateria- ja tukipalvelumaksut alkavat muuttopäivänä. Asiakkaan siirtyessä palveluasumisesta yksiköstä toiseen uuden yksikön hoito-, ateria- ja tukipalvelumaksut alkavat muuttopäivää seuraavasta päivästä. Asiakkaan siirtyessä sairaalasta palveluasumiseen hoito- ja tukipalvelumaksu sekä ateriamaksu alkavat muuttopäivää seuraavasta päivästä.

3.10 Maksut poissaolojen ajalta ja palvelun päättyessä

Mikäli asiakas on sairaala- tai muussa laitoshoidossa tai muusta syystä poissa palvelusta, asiakkaalta peritään vuokra vuokrasopimuksen mukaisesti. Vuokranmaksu keskeytyy, jos huone siirtyy toisen asiakkaan käyttöön varsinaisen asiakkaan ollessa pidempään esim. sairaalahoidossa. Tästä tehdään aina erillinen kirjallinen sopimus. Asiakkaan siirtyessä palveluasumisesta yksiköstä toiseen tai pitkäaikaishoitoon, vuokran maksu päättyy muuttopäivään.

Ateria-, hoito- ja tukipalvelumaksua ei peritä asiakkaan ollessa kunnallisessa laitoshoidossa (sairaala) tai mikäli palvelu keskeytyy kunnasta johtuvasta syystä. Maksuja ei peritä enää lähtöpäivältä.

Palveluasumisen keskeytyessä muun kuin laitoshoidon vuoksi ateriamaksu peritään lähtö- ja paluupäivältä. Hoito- ja tukipalvelumaksujen periminen keskeytyy, jos asiakas on poissa palveluista yhtäjaksoisesti yli viisi päivää (poissaolon laskeminen aloitetaan lähtöpäivää seuraavasta päivästä). Paluupäivästä ateria-, hoito- ja tukipalvelumaksut peritään. Ateria-, hoito- ja tukipalvelumaksuja ei peritä lainkaan, mikäli poissaolo jatkuu koko kalenterikuukauden.

Asiakkaan kuoleman jälkeen vuokrasopimus ja vuokran maksu päättyvät kuolinkuukauden viimeisenä päivänä, mikäli kuolinpesä tai samassa huoneistossa asuva puoliso tämän hyväksyvät.

Vuokrasopimus on mahdollista purkaa osapuolten välisellä sopimuksella jo aiemmin. Tällöin vuokrasopimus ja sen mukaiset velvoitteet päättyvät siihen päivään, kun huoneisto vapautuu vuokranantajan käyttöön. Ateria-, hoito- ja tukipalvelumaksut päättyvät kuolinpäivään.

Esimerkki asiakkaan maksuista palveluasumisesta:

Asiakkaan **nettotulot:**

Etera eläke	904,84 €
Tapiola eläke	248,69 €
Kelan hoitotuki	<u>154,96 €</u>
Nettotulot yhteensä	1308,49 €

Vanhuspalvelut

Nettotuloista tehtävät vähennykset:	417,18 €
Tukipalvelumaksu	219,65 €
Ateriat 31 x 13,20	409,20 €
Henkilökohtainen käyttövara	<u>188,50 €</u>
Vähennykset yhteensä	1234,53 €

Hoitomaksu	
Nettotulot	1308,49 €
Nettotuloista tehdyt vähennykset	<u>1234,53 €</u>
	73,96 €
Hoitomaksun osuus	44,38 €

Hoitomaksu	44,38 €
Tukipalvelumaksu	219,65 €
Vuokra	417,18 €
Ateriat (31 x 13,20)	<u>409,20 €</u>
Asiakasmaksuosuus yhteensä	1090,41 €

Tällöin asiakkaan käyttövaraksi jää 218,08 € /kk

4. Pitkäaikaishoito

Pitkäaikaishoidosta peritään laitoshoidon maksua. Maksu sisältää hoidon, hoivan, huolenpidon, ateriat ja lääkkeet. *Maksu perustuu asiakasmaksulakiin (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 734/1992 § 7 b, § 7 c, § 10, § 10 b ja § 10 c).*

Pitkäaikaishoidon maksu määräytyy asiakkaan maksukyvyn mukaan. Maksu on enintään 85 % hoidossa olevan nettokuukausituloista. Jos puolisoista suurempituloinen on laitoshoidossa, maksu voi olla enintään 42,5 % puolisoiden yhteenlasketuista nettotuloista.

Henkilökohtaiseksi käyttövaraksi tulee jäädä 107 € kuukaudessa. Käyttövara on tarkoitettu henkilökohtaisten menojen kattamiseen.

Mikäli asiakas siirtyy toiseen laitoshoidon yksikköön (sairaalaan), ei asiakkaalta peritä maksua lähtöpäivältä.

Lyhytaikaisesta laitoshoidosta peritään maksukattoa kerryttävä asiakasmaksu ja maksukaton täyttymisen jälkeen asiakasmaksu muuttuu laitoshoidon ylläpitomaksuksi.

5. Perhehoito

Perhehoitoa voidaan toteuttaa pitkäaikaisena, lyhytaikaisena sekä osapäiväisenä.

Pitkäaikaisessa perhehoidossa olevilta asiakkailta peritään asiakasmaksuina vuokra, ateriamaksu sekä ylläpitomaksu. Lyhytaikaisessa perhehoidossa olevilta asiakkailta peritään vuorokausimaksu. Pitkäaikaisessa perhehoidossa asuvien henkilökohtaiseksi käyttövaraksi tulee jäädä 188,50 euroa kuukaudessa. Käyttövara on tarkoitettu henkilökohtaisten menojen kattamiseen, esim. sairaus- ja lääkekulut.

Omaishoidon lakisääteisen vapaan aikaisesta perhehoidosta peritään valtioneuvoston vahvistama vuorokausimaksu.

Vanhuspalvelut

Perhehoitoa voidaan toteuttaa myös osapäiväisesti. Osapäiväperhehoidolla tarkoitetaan perhehoitoa, joka kestää saman vuorokauden aikana enintään 10 tuntia. Osapäiväisen perhehoidon asiakasmaksu on puolet lyhytaikaisen perhehoidon asiakasmaksusta.

6. Muistipoliklinikka

Muistipoliklinikan lääkärin vastaanottokäynniltä peritään maksutaulukon mukainen käyntimaksu. Lääkärintodistuksesta peritään maksutaulukon mukainen maksu.

IV KOTIHOIDON, PALVELUASUMISEN JA PITKÄAIKAISHOIDON MAKSUNALENNUS**1. Säännökset**

Laki toimeentulotuesta 1412/1997(muutokset 29.12.2005/1218)
Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista 1992/734
STM: 2013:4 Opas toimeentulotukilain soveltajille
Suomen perustuslaki 1999/73
Sosiaalihuoltolaki 1301/2014

2. Yleiset periaatteet

Asiakasmaksulain 11§:n mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin, kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä.

Toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tukimuoto, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulotuki ja edistää itsenäistä selviytymistään.

Toimeentulotuki on etuus, jolla taataan jokaisen oikeudeksi säädetty perustuslain 19 §:n 1 momentissa tarkoitettu välttämätön toimeentulo.

Sosiaali- ja terveysministeriön ohjeen (Opas toimeentulotukilain soveltajille, STM 2013:4) mukaan sosiaalihuollon palveluista perittävän maksun ja terveydenhuollon tulosisäntänsä mukaisen maksun (pitkäaikainen laitoshuolto ja jatkuva kotisairaanhoidon) alentaminen on aina ensisijaista toimeentulotuen myöntämiseen nähden.

Vanhuspalveluissa päätös maksun alentamisesta tehdään toimeentulotuen myöntämistä vastaavilla periaatteilla huomioiden erityiset tarpeet tai olosuhteet, koska tavoitteena on ennaltaehkäistä toimeentulotuen tarvetta.

Maksunalennusta haetaan kirjallisesti. Asiakkaan tai hänen laillisen edustajansa on annettava viranomaisille kaikki ne tiedot, joita viranomainen tarvitsee maksunalennuksen tarpeen arvioimiseksi. Puutteellinen hakemus viivästyttää asian käsittelyä tai hakemus voidaan joutua hylkäämään.

Tuloina otetaan huomioon hakijan ja puolison käytettävissä olevat tulot. Pariskunnalle, joka asuu yhdessä (kotona tai palveluasumisessa), tehdään yhteinen laskelma, jossa huomioidaan yhteenlasketut tulot ja menot kuten toimeentulotuessa. Pariskunnalle, joista toinen asuu

Vanhuspalvelut

palveluasumisessa ja toinen omassa taloudessa, huomioidaan molempien yhteenlasketut tulot. Menot huomioidaan tällöin molempien osalta kuten yksinasuvilla toimeentulotuessa.

Päätös maksun alentamisesta tai poistamisesta tehdään tarvittaessa yhdelle kuukaudelle tai asiakkaan tilanne huomioon ottaen pidemmälle ajalle, kuitenkin enintään asiakasmaksujen perusteena olevien tulojen seuraavaan tarkistusajankohtaan saakka.

Asiakkaalle tehdään kirjallinen päätös maksun alentamisesta. *Päätös voidaan tehdä takautuvasti enintään kolmen kuukauden ajalle hakemuksen vireille tulosta.*

Tätä soveltamisohjetta noudatetaan 1.1.2017 alkaen. Kalenterivuositain tarkistetaan vahvistetut summat toimeentulotuen perusosasta sekä laskelmaan huomioitavista menoista ja Kelan lääkekustannusten vuotuisesta omavastuusuudesta (lääkekatto) sekä muut mahdollisesti vuosittain muuttuvat maksunalennuksissa huomioitavat etuudet tai menot.

3. Pitkäaikaishoidossa olevan asukkaan maksujen alentaminen

Pitkäaikaishoidossa olevan asukkaan tarve maksunalennukseen arvioidaan samoin periaattein kuin kotihoidon ja palveluasumisen maksuissa.

4. Huomioon otettavat tulot ja varallisuus

Huomioon otettavia tuloja ovat sekä yksityisistä ja julkisista lähteistä saatavat tulot. Tuloina huomioidaan siis eläketulot ja sosiaaliturvaetuudet sekä esimerkiksi palkka-, yrittäjä- ja omaisuustulot. Tuloista huomioidaan laskelmaan verotuksen jälkeen käytettävissä oleva nettotulo.

Käytettävissä olevat varat kuten säästöt, arvopaperit ja muu helposti realisoitavissa oleva varallisuus otetaan huomioon laskelmassa (esimerkiksi osakkeet ja sijoitusrahastot ovat realisoitavissa heti).

Alle 1000 euron suuruista omaisuutta ei edellytetä realisoitavaksi. Muun kuin omassa vakituksessa asuinkäytössä olevan kiinteän omaisuuden realisointiaika on kolme kuukautta. Velvoite yli 2000 euron hintaisen auton myymisestä arvioidaan erikseen kokonaistilanne huomioiden.

Mikäli tulot ovat ulosoton kohteena, niistä otetaan huomioon vain ulosoton jälkeen tosiasiasa käytettävissä oleva osuus. Jos etuuden maksaja, esim. Kela, kuittaa hakijalle maksettavasta etuudesta liikaa maksettavia eriä hakijan käytettävissä olevana tulona huomioidaan todellisuudessa maksettu osa. Veronpalautukset huomioidaan tulona 100 euroa ylittävältä osalta.

5. Huomioon otettavat menot

Toimeentulotuen ns. perusosalla katettavia menoja ei huomioida erikseen laskelmassa. Nämä menot tulee kattaa toimeentulotuen perusosaa vastaavalla summalla, joka huomioidaan laskelmaan. Toimeentulotuen perusosan sisältö määritellään toimeentulotukilain 7 a §:ssä. Perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, puhelimen käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Vanhuspalvelut**5.1 Asumiskustannukset**

Asumismenot huomioidaan kuten toimeentulotuessa ja enimmäissummat tarkistetaan vuosittain (vuonna 2017 yksinasuva 528,00 euroa/kk, pariskunta 636 euroa/kk, vesimaksut 21,60 euroa/hlö). Saunamaksut ja erikseen maksettavat kohtuulliset lämmityskustannukset hyväksytään laskelmaan.

Omakotitalon kustannuksista huomioidaan kiinteistön hoitomenot, joita ovat sähkö, lämmityskustannukset, koti- ja palovakuutus, tontin vuokra, kiinteistövero, nuohous ja jätehuolto.

Kotivakuutuksesta hyväksytään koti-irtaimiston kohtuullinen euromäärä vakuutuskirjan perusteella.

Asunnon hankkimiseksi tai perusparantamiseksi otettujen henkilökohtaisten lainojen vuotuisista koroista aiheutuvat menot voidaan hyväksyä kokonaisuudessaan edellyttäen, että tuen hakijalla on verotuksen ennakkopidätyksessä huomioitu asuntolainojen korot. Perheen tulee asua asunnossa.

Asuntoon kohdistuva taloyhtiön perimä rahoitusvastike voidaan hyväksyä kuukausittaiseksi menoksi silloin, kun asiakas asuu kyseisessä asunnossa.

5.2 Ateriakustannukset

Kotihoidossa ja palveluasumisessa huomioidaan ateriapalvelujen kustannukset siltä osin kuin ne ylittävät toimeentulotuen perusosan ravintomenojen ns. laskennallisen omavastuuosuuden, joka on 49 % perusosasta. Yksityisestä ateriapalvelusta ei kuitenkaan voida antaa maksunalennusta. Prosenttiosuus perustuu tilastokeskuksen kulutustutkimukseen vuoden 2007 tasoon.

Esimerkki:

Vuoden 2017 toimeentulotuen perusosa on 487,89 euroa/kk, josta 49 % on 239,07 euroa/kk.

Yksin asuva kotihoidon asiakas, jolla on täysi ateriapaketti:

keskimääräinen päivien määrä kuukaudessa	30,42
ateriapaketti vuonna 2017 €/vrk	13,20
	$30,42 \times 13,20 = 401,54$ euroa/kk

Maksunalennuksessa huomioitavat ateriakustannukset: $401,54 - 238,07 = \underline{162,47 \text{ €/kk}}$

5.3 Siivouskustannukset

Siivouskustannuksia ei pääsääntöisesti hyväksytä laskelmaan. Siivouksen välttämättömyyttä voidaan perustella kroonisen keuhkosairauden, kuten astman tai COPD:n vuoksi. Kodin hygieniää ylläpitävä siivous voi olla välttämätöntä myös kotihoidon toteuttamiselle haavahoidossa tai avanhoidossa. Siivouksen välttämättömyyden arvioimiseksi hankitaan tarvittavat tiedot kotihoidosta ja/tai terveydenhuollon edustajalta.

5.4 Lääkekustannukset

Reseptilääkkeistä huomioidaan Kelan lääkekustannusten vuotuinen omavastuuosuus ns. lääkekatto kuukautta kohden (lääkekatto vuonna 2017 on 605,13/12 eli laskelmaan huomioidaan 50,43 euroa kuukaudessa). *Reseptilääkkeistä, jotka eivät kuulu Kelan*

Vanhuspalvelut

korvauksen piiriin, huomioidaan keskimääräinen kustannus kuukautta kohden. Vähäiset terveydenhuoltomenot sisältyvät toimeentulotuen perusosaan, eikä niitä hyväksytä erikseen menoina. Tällaisia menoja ovat esimerkiksi ilman reseptiä ostettavat itsehoitolääkkeet, perusvoiteet, vitamiinit ja laastarit.

5.5 Fysioterapia

Sairauden vuoksi välttämättömästä fysioterapiasta voidaan julkisen terveydenhuollon asiantuntijalausunnon ja/tai lääkärin lähetteen perusteella huomioida laskelmaan julkisessa terveydenhuollossa annettua fysioterapiaa vastaavat kustannukset.

5.6 Jalkahoito

Sairauden vuoksi välttämättömästä jalkahoidosta voidaan julkisen terveydenhuollon asiantuntijalausunnon ja/tai lääkärin lähetteen perusteella huomioida laskelmaan julkisessa terveydenhuollossa annettua hoitoa vastaavat kustannukset.

5.7 Tukipalvelut

Jyväskylän kaupungin järjestämästä turvapalvelusta, kauppapalvelusta ja päiväkeskuspalvelusta aiheutuvat kustannukset huomioidaan laskelmassa täysimääräisinä. Muun kuin Jyväskylän kaupungin järjestämistä palveluista huomioidaan enintään kaupungin vastaavasta palvelusta perimä asiakasmaksu.

5.8 Sosiaalinen luotto

Sosiaalinen luotto hyväksytään vähennyksinä.